

Nr 165.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926, m. m.; given Stockholms slott den 7 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

dels förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926;

dels förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m.;

dels ock förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

K. J. Beskow.

Förslag
till
förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Den taxering av fast egendom, som skall äga rum åren 1925 och 1926, skall verkställas i den ordning, som i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering finnes stadgad, och skola därvid i stället för de i förordningen nämnda dag om bevillning av fast egendom samt av inkomst meddelade föreskrifter följande särskilda bestämmelser lända till efterrättelse.

2 §.

De taxeringsvärden, som blivit asatta vid 1922 års allmänna fastighetstaxering eller som sedermera blivit fastställda i stället för dessa värden, skola oförändrade gälla, dock att nya taxeringsvärden skola åsättas, därest sådana ändrade förhållanden inträffat,

att en taxeringsenhet skall uppdelas i flera taxeringsenheter eller flera taxeringsenheter skola sammanslås till en,

att fast egendoms värde genom eldsvåda, vattenflöde eller av annan dylik anledning eller genom nedrivning av byggnad eller skogsavverkning så nedgått, att förändringen föranleder en minskning av taxeringsvärdet med minst en femtedel,

eller att fast egendoms värde på grund av ny-, till- eller ombyggnad så förhöjts, att ny-, till- eller ombyggnaden föranleder en ökning av taxeringsvärdet med minst en femtedel.

Har i fastighets taxeringsvärde inräknats värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. ansetts höra till fastigheten, må ock nytt taxeringsvärde åsättas.

3 §.

Vid asättande av nya taxeringsvärden enligt 2 § skola de i förordningen om allmän fastighetstaxering år 1922 meddelade föreskrifter lända till efterrättelse, dock med iakttagande därav, att i fastighets taxeringsvärde ej skall inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering enligt

lagen den 22 juni 1920 ansetts höra till fastigheten. Taxeringen skall verkställas med hänsyn till det allmänna prisläge, som legat till grund för 1922 års taxering.

Förslag

till

förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m.

Härigenom förordnas,

att kommunal progressivskatt skall utgöras för vart och ett av åren 1925 och 1926, därvid de bestämmelser, som meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 761) om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, med den ändrade lydelse 4 § i nämnda förordning erhållit genom förordningen den 24 februari 1922 (nr 65), skola hava motsvarande tillämpning;

att för utgörande av vart och ett av 1925 och 1926 års allmänna utskylder till kommuner, församlingar och skoldistrikt skola — utan hinder av vad i förordningarna den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och i stad, förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm, förordningen den 21 mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd, ävensom förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm stadgas — de särskilda grunder, som angivas i förordningen den 19 november 1920 (nr 762) angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m., hava motsvarande tillämpning, dock att debiterings- och uppbördslängd å landet må kunna uppgöras, förutom enligt det formulär, som i 5 § av sistnämnda förordning omförmäles, i anslutning till bifogade formulär, vilket jämväl må kunna komma till användning i stad;

samt att för beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1925 och 1926 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, de bestämmelser, vilka meddelats i förordningen den 19 november 1920 (nr 763) angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevillning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder, skola hava motsvarande tillämpning.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921
(nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt
skattetyngda landskommuner.**

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 29 juni 1921 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner skall hava följande ändrade lydelse:

1 §.

Landskommun, som är av skatt synnerligt betungad, må kunna under de villkor och i den utsträckning, här nedan stadgas, efter ansökning tilldelas understöd av utjämningsandelen av den kommunala progressivskatt, som, enligt vad därom är särskilt stadgat, skall utgöras för åren 1921—1926.

DEBITERINGS- OCH UPPBÖRDSLÄNGD

Å KOMMUNALUTSKYLDER

I

SOCKEN

FÖR ÅR 19

UTSKYLDER PÅFÖRAS:

ENLIGT	(KOMMUNALSTÄMMANS) (KOMM. FULLMÄKTIGES)	BESLUT DEN	19	MED	KR. PR 100 KRONORS INKOMST TILL BORGERLIGA KOMMUNEN.
..	KYRKOSTÄMMANS	.. DEN	19 " 100 " " " KYRKAN.
..	"	.. DEN	19 " 100 " " " SKOLAN.
..	"	.. DEN	19 " 100 " " " PRÄSTERSK. AVLÖNING ENL. LAGEN D. 9 DEC. 1910

SUMMA KR. PR 100 KR:S INKOMST SAMT ÖRE FÖR MAN OCH ÖRE FÖR KVINNA TILL SKOLAN.

.. VEDERBÖRLIGA BESLUT MED PROGRESSIVSKATTENS HELA KOMMUNANDEL (% AV KOMMUNANDELEN).

PROGRESSIVSKATTENS KOMMUNANDELS FÖRDELNING: DEN BORGERLIGA KOMMUNEN % AV TAXERAT BELOPP.

KYRKAN .. " " " "

SKOLAN .. " " " "

Formulär till debetsedel.

Bilaga till förordningen om särskilda grunder för utgörande av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926 m. m.

Nr

DEBETSEDEL

Fol.

Rad

å kommunalutskylder i socken för år 19

DE BET	Utskylder	K R E D I T	Inbetalningar
Beräknad inkomst			
av jordbruksfastighet å 6 % av taxeringsvärdet kr.		Kontant d. 19	
av annan fastighet å 5 % av taxeringsvärdet "		Kvitteras:	
Beskattningsbar inkomst			
av fast egendom, kapital och arbete "		Kontant d. 19	
Summa inkomst kr.		Kvitteras:	
Uttaxering pr 100 krs inkomst			
till den borgerliga kommunen å kr.		Kontant d. 19	
" kyrkan å "		Kvitteras:	
" skolan å "			
" prästerskapets avlöning... å "			
Summa uttaxering kr.			
Personlig avgift till skolan å öre för man och öre för kvinna			
..... man (män) kvinna (kvinnor)			
Progressivskatt { hela kommunandelen } ...			
..... % av "			
Kommunalutskylder kronor		Kronor	

Kommunala progressivskattens utjämningsandel utgör i sin helhet kr. öre. Det är på Kungl. Maj:ts beslut beroende, huru stor procent av sagda andel, som skall uttagas; och kommer särskild debetsedel å Eder påförda skatteutjämningsmedel att sedermera tillställas Eder.

På kommunalnämndens vägnar:

.....

Uppbörd hålles den år 19 kl. m.

" " den år 19 kl. m.

" " den år 19 kl. m.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 mars 1924.*

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, social-, kommunikations-, ecklesiastik- och jordbruksdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Beskow:

År 1920 framlade Kungl. Maj:t i särskilda propositioner till riksdagen förslag till kommunalskattelag jämte åtskilliga därmed sammanhängande författningar (prop. nr 191, 216, 222—225, 227, 357, 358 och 400).

Dessa propositioner jämte vissa inom kamrarna i anledning av desamma väckta motioner hänvisades av riksdagen till ett särskilt utskott. Med åberopande av den i detta utskotts utlåtande lämnade motiveringen anmälde sedermera riksdagen i skrivelse den 18 juni 1920, nr 444, sina beslut i anledning av nämnda propositioner och motioner. Dessa beslut inneburo, att riksdagen — som funnit sig icke kunna bifalla Kungl. Maj:ts förslag till kommunalskattelag — i avvaktan på en fullständig kommunalskattereform såsom ett provisorium i kommunalskattefrågan antagit vissa förslag till författningar, nämligen

1. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 angående beviljning av fast egendom samt av inkomst;
2. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt;
3. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;
4. förordning om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924;
5. förordning angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m.; samt
6. förordning angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till beviljning för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder.

Vidare medgav riksdagen i sin förenämnda skrivelse, att det av riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 maj 1908, nr 190, lämnade medgivande om ersättning i vissa fall av allmänna medel åt till svenska kyrkan hörande församlingar på grund av lindring för främmande trosbekännare vid utgörande av vissa avgifter, som belöpte å inkomst av kapital eller

arbete, finge gälla även för det fall, att skattelindringarna avsåge avgifter för inkomst av fast egendom, kapital eller arbete.

Slutligen anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t täcktes, med beaktande av de synpunkter, som i det särskilda utskottets utlåtande i olika avseenden framhållits,

A. föranstalta om förnyad, skyndsam och allsidig prövning av frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning samt för riksdagen snarast möjligt framlägga det förslag, vartill denna prövning kunde föranleda;

B. föranstalta om särskild och skyndsam, förnyad utredning av frågan om den kommunala beskattningen av skog med aktgivande å ena sidan på kommunernas behov av säkra och stadigvarande skattekällor, å andra sidan av angelägenheten att främja ett uthålligt skogsbruk, varvid borde tagas i övervägande, huruvida och i vad mån den kommunala skogsbeskattningen kunde ske i form av en fastighetsskatt grundad på skogsmarkens värde jämte inkomstskatt eller skogsaccis i sammanhang med skogens avverkning, samt för riksdagen snarast möjligt framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda;

C. föranstalta om skyndsam utredning angående ändrade grunder för dels beskattningsnämndernas organisation och taxeringsförfarandet, dels uppskattning av fast egendoms värde, avsedda att lända till efterrättelse vid den allmänna fastighetstaxering, som enligt utskottets mening borde verkställas under år 1922, samt för 1921 års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda;

D. föranstalta om skyndsam utredning om ordnande av frågan om skattskyldigs rätt till avdrag från de på grundval av bevillningstaxerad inkomst av fast egendom påförda utskylder till den borgerliga och kyrkliga kommunen för belopp, motsvarande erlagd skogsaccis, samt för 1921 års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda; samt

E. föranstalta om förnyad utredning av frågan om beskattning av moder- och dotterföretag, med särskild hänsyn till beskattning av utländska dotterföretag i Sverige samt den kommunala beskattningen av moder- och dotterföretag, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

De av riksdagen antagna författningsförslagen godkändes av Kungl. Maj:t, och vederbörliga författningar utfärdades den 19 november 1920 (Sv. förf. saml. nr 758—763).

Riksdagens förenämnda skrivelse, såvitt den avsåg den under punkt A begärda utredningen, upptogs till behandling inför Kungl. Maj:t den 27 maj 1921, och tillsattes därvid en kommitté med uppdrag att verkställa förnyad, allsidig prövning av frågan om en reformerad kommunalskattelagstiftning och avgiva förslag till en sådan lagstiftning så tidigt, att proposition i ämnet kunde föreläggas 1924 års riksdag (1921 års kommunalskattekommitté).

Frågan om igångsättande av de under B och C omförmälda utred-

uingarna anmäldes inför Kungl. Maj:t den 25 september 1920, varvid Kungl. Maj:t beslöt utse en kommitté med uppdrag att, i anslutning till vad riksdagen därom anfört, verkställa dels utredning av frågan om den kommunala beskattningen av skog och dels utredning angående ändrade grunder för uppskattning av fast egendoms värde, avsedda att lända till efter rättelse vid allmän fastighetstaxering år 1922, ävensom att till Kungl. Maj:t avgiva det förslag, vartill utredningarna kunde föranleda (1920 års skogsbeskattningskommitté).

Kungl. Maj:t bemyndigade därjämte nämnda dag chefen för finansdepartementet att tillkalla vissa sakkunniga att i anslutning till vad riksdagen i ämnet anfört inom finansdepartementet verkställa utredning och avgiva förslag angående ändrade grunder för beskattningsnämndernas organisation och taxeringsförfarandet, avsedda att lända till efter rättelse vid allmän fastighetstaxering år 1922.

Sedan skogsbeskattningskommittén avgivit förslag till förordning om allmän fastighetstaxering år 1922 med därtill hörande anvisningar och instruktion för värdesättning å skogsmark och växande skog, lades detta till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet, som förelades riksdagen år 1921 (nr 214). Förslaget biträdades i huvudsak av riksdagen, som emellertid i sin skrivelse (nr 346) härom till Kungl. Maj:t — med erinran, att Kungl. Maj:ts förslag icke innehölle några bestämmelser om förfaringssättet vid de fastighetstaxeringar, som normalt skulle äga rum åren 1923 och 1924, under vilka år ju eljest provisoriet i kommunalskattefrågan beräknats äga bestånd — anmälde, att riksdagen därjämte antagit förslag till förordning om fastighetstaxering åren 1923 och 1924. De av riksdagen antagna båda förslagen till förordningar godkändes av Kungl. Maj:t, och författningar i ämnet utfärdades den 7 juli 1921 (nr 381 och 383).

Ett av förenämnda sakkunniga avlämnat betänkande med förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid allmän fastighetstaxering år 1922 lades likaledes till grund för proposition till riksdagen år 1921 (nr 215). Förslaget biträdades i huvudsak av riksdagen, och vederbörlig förordning utfärdades den 7 juli 1921 (nr 382).

Slutligen hava jämlikt Kungl. Maj:ts den 27 juli 1923 åt chefen för finansdepartementet givna bemyndigande två sakkunniga tillkallats att inom departementet verkställa utredning angående omorganisation av taxeringsväsendet och uppgöra de författningsförslag, som kunde föranledas av sagda utredningsarbete (1923 års taxeringssakkunniga).

Med anledning av den under punkt D i riksdagens förenämnda skrivelse begärda utredningen framlade Kungl. Maj:t i proposition nr 246 till 1921 års riksdag förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 11 oktober 1912 om skogsaccis och om virkestaxering. I skrivelse den 21 juni 1921, nr 417, anmälde riksdagen, att riksdagen icke kunnat bifalla propositionen till den del densamma innehölle förslag med anledning av riksdagens nu ifrågasvarande begäran om utredning.

För att verkställa den av riksdagen begärda, under punkt E omförmälda utredningen tillkallades den 3 december 1920 av dåvarande chefen för finansdepartementet en sakkunnig, vilken den 5 december 1921 avgivit en P. M. i frågan. Detta spörsmål torde komma att göras till föremål för fortsatt beredning inom departementet.

I förordningen den 19 november 1920 om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924 (Sv. förf. saml. nr 761) föreskrevs, att av progressivskattens grundbelopp tjugofem procent (utjämningsandelen) skulle i den utsträckning och i enlighet med de föreskrifter, som särskilt stadgades, uttagas för användning till utjämning av skattetrycket olika kommuner eller andra menigheter emellan. Några grunder för denna skatteutjämning antog emellertid icke 1920 års riksdag. I proposition nr 202 till 1921 års riksdag framlade emellertid Kungl. Maj:t förslag till förordning angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner. Förslaget blev av riksdagen i huvudsak antaget, och författning i ämnet utfärdades den 29 juni 1921 (nr 411).

Slutligen må här anmärkas, att under åren 1921—1923 vidtagits åtskilliga ändringar i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt, förordningen om beviljning av fast egendom samt av inkomst och förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, för vilka ändringar någon redogörelse i detta sammanhang icke torde vara erforderlig, ävensom en ändring i förordningen om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, innebärande — förutom en rent formell omredigering i visst avseende — en inskränkning av det antal fall, då kommunandel av kommunal progressivskatt skulle fördelas mellan flera kommuner. (Sv. förf. saml. 1922: 65).

1920 års riksdag utgick vid fattandet av sina beslut rörande den s. k. provisorielagstiftningen från den förutsättningen, att förslag till slutgiltig lösning av kommunalskattefrågan skulle kunna föreläggas 1924 års riksdag. Så kan emellertid icke ske.

1921 års kommunalskattekommitté — som i samband med 1920 års skogsbeskattningskommittés upphörande den 8 januari 1923 fått övertaga denna kommittés uppdrag, i den mån det ej fullgjorts — har i den berättelse, som kommittén i november 1923 till mig avgivit angående sitt arbete under år 1923, meddelat, att kommittén beräknade, att dess arbete, i vad det avsåge utredningen om primärkommunernas beskattningsrätt och utredningen om den kommunala beskattningen av skog, skulle vara slutfört under förra hälften av år 1924. Enligt vad jag sedermera under hand inhämtat torde nämnda utredningar av kommittén i varje fall ej kunna slutföras tidigare än under maj månad 1924.

Utredningen av kommunalskattefrågan har sålunda dragit längre tid, än som från början beräknats. Sedan kommunalskattekommitténs betänkande — vilket, enligt vad kommittén meddelat, kommer att innehålla tre alternativa förslag till kommunalskattelag — avgivits, skall detsamma remitteras

till vederbörande myndigheter och därefter undergå slutlig behandling i finansdepartementet. Med hänsyn härtill anser jag det uteslutet att på den korta tid, som står till buds från betänkandets avgivande till 1925 års riksdag, bringa denna stora fråga i det skick, att slutgiltigt förslag i ämnet kan föreläggas nämnda års riksdag, varför frågan först år 1926 torde kunna bli föremål för riksdagens prövning. Jag vill i detta sammanhang erinra därom, att även andra omfattande frågor på skattelagstiftningens och angränsande områden torde böra upptagas till prövning i samband med nu nämnda utredning. Sålunda torde i samband med lösandet av frågan om de allmänna kommunernas beskattningsrätt jämväl specialkommunernas beskattningsrätt böra ägnas beaktande. Därjämte föreligger såsom slutresultat av de s. k. 1918 års inkomstskattesakkunnigas arbete förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt jämte motiv och specialutredningar. Vidare hava 1923 års taxeringssakkunniga anmält, att deras utredningsarbete beräknas bli avslutat under år 1924. Slutligen torde en del andra med kommunernas finansväsende sammanhängande spörsmål böra beredas inom finansdepartementet.

Av vad jag nu anfört framgår, att åt den s. k. provisorielagstiftningen måste givas förlängd giltighet för åren 1925 och 1926; och bör denna utsträckta giltighet omfatta följande provisoriska författningar, nämligen

1) förordningen den 7 juli 1921 (nr 383) om fastighetstaxering åren 1923 och 1924;

2) förordningen den 19 november 1920 (nr 761) om kommunal progressivskatt för åren 1921—1924, med den ändrade lydelse 4 § i nämnda förordning erhållit genom förordningen den 24 februari 1922 (nr 65);

3) förordningen den 19 november 1920 (nr 762) angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m.;

4) förordningen den 19 november 1920 (nr 763) angående beräkning av utlagor, som skola utgå i förhållande till 1921—1924 års taxering till bevilling för inkomst eller efter de för utgörande av kommunalutskylder stadgade grunder; samt

5) förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner.

Innan jag emellertid går att framlägga förslag till förordningar härom, har jag att till behandling upptaga tvenne spörsmål, som beröra de av mig ifrågasatta författningarna.

Det första spörsmålet rör den ifrågasatta förordningen om fastighetstaxering åren 1925 och 1926 och är föranlett av en den 21 januari 1924 dagtecknad, till finansdepartementet inkommen framställning från styrelsen för Svenska landskommunernas förbund, däri styrelsen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder för undanröjande av de olägenheter, som förorsakades av den oklarhet, som visat sig råda beträffande frågan, huruvida elektriska kraftledningar, vilka registrerats enligt lagen den 22 juni 1920

Elektriska ledningars taxering såsom fast egendom.

Styrelsen för Svenska landskommunernas förbund.

med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m., skulle på denna grund vid bevillnings-taxeringen räknas såsom fast egendom.

Styrelsen erinrade i sin skrivelse därom, att något uttryckligt stadgande om vad som skulle anses såsom fast egendom icke förekomme i bevillnings-förordningen, men att till fast egendom i beskattningsavseende emellertid räknats vad som enligt allmän lag vore att anse såsom fast egendom *ävensom* byggnad å annans mark. Av bestämmelserna i lagen den 24 maj 1895 angående vad till fast egendom är att hänföra hade ansetts följa, att kraftledning, som hörde till fabrik eller dylik byggnad, räknades till fast egendom, *allenast i den mån* ledningen vore framdragen över *egen* fastighetsområde. Genom nyssnämnda lag av den 22 juni 1920 hade emellertid stadgats, att där å fastighet finnes elektrisk station, som tillhörde ägaren av fastigheten, skulle ägaren tillhörig, med stationen förbunden ledning, jämväl såvitt den framginge över annan fastighets område, anses höra till den fastighet, å vilken den elektriska anläggningen vore belägen, därest ledningen i enlighet med lagens föreskrifter registrerades å nämnda station (huvudstation), ävensom att vad sålunda vore stadgat skulle äga motsvarande tillämpning i fråga om till ledningen ansluten understation jämte därifrån utgående ledningar och till densamma anslutna understationer och ledningar, i den mån de tillhörde ägaren av huvudstationen. Dessa bestämmelser innebure, att om å en huvudstation, belägen i kommunen *A*, inregistrerades en med nämnda station förbunden ledning jämte en till ledningen ansluten, i kommunen *B* belägen transformatorstation, så skulle *civilrättsligt* ledningen och den i kommunen *B* belägna transformatorstationen höra till den i kommunen *A* belägna fastighet, vara huvudstationen vore belägen. Skulle nu detta gälla även i *beskattningsavseende*, skulle det bland annat innebära, att transformatorstationen, vilken förut taxerats såsom fastighet i kommunen *B*, här efter skulle taxeras såsom fastighet i kommunen *A*. Att en fastighet på detta sätt genom en enkel registreringsåtgärd skulle kunna överflyttas från en kommun till en annan och sedermera återflyttas till den första kommunen genom registreringens upphävande samt att de olika kommunernas rätt att beskatta en viss fastighet skulle göras helt beroende av nämnda registreringar vore emellertid konsekvenser, som från beskattningssynpunkt knappast kunde godtagas. En dylik överflyttning av en fastighet från en kommun till en annan strede jämväl mot den för fastighetstaxeringen grundläggande och i bevillningsförordningen uttalade principen, att fast egendom skulle taxeras inom den ort, där egendomen vore belägen.

Emellertid hade vid 1922 års allmänna fastighetstaxering fall inträffat, då ägare av registrerade kraftledningar fått dessa taxerade såsom fast egendom. Genom denna beskattningsåtgärd hade hos ägarna av kraftanläggningar alstrats en obenägenhet att låta registrera sina anläggningar, en obenägenhet som knappast torde kunna avlägsnas, så länge dessa ägare ansåge sig riskera att drabbas av en höjd beskattning på grund av registreringen. Den ökade möjlighet att i kreditsyfte tillgodogöra sig elektriska anläggningar, som registreringen medförde, hade i synnerhet betydelse för de elektriska distributionsföreningarna med deras i allmänhet svaga ekonomiska ställning, och vore det därför med hänsyn till dessa föreningar högeligen önskvärt, att något atgjordes i denna fråga. Styrelsen — som antog, att förslag till kommunal-skattefrågans lösning icke komme att föreläggas 1924 års riksdag, samt att det till följd därav bleve erforderligt att giva den så kallade provisorielag-

stiftningen förlängd giltighet — anhöll därför, att Kungl. Maj:t måtte, vid avlåtande av proposition till 1924 års riksdag med förslag i berörda avseende, låta i vederbörlig författning införa uttryckligt stadgande därom, att »till fast egendom icke skall räknas elektrisk ledning eller annan lös egendom, som enligt allmän lag skall på grund av registrering anses höra till fast egendom»; och framhöll styrelsen, att det vore önskligt, att detta stadgande kunde i motiveringen därtill åtföljas av ett tydligt uttalande om att genom berörda stadgande icke avsåges att införa något nytt utan allenast att fastslå vad som redan finge anses gälla.

Över den av styrelsen för Svenska landskommunernas förbund salunda gjorda framställningen hava utlåtanden infordrats från kammarrätten och 1921 års kommunalskattekommitté.

*Infordrade
utlåtanden.*

Kammarrätten anför i sitt uttalande:

Enligt praxis hade till fast egendom i *beskattningsavseende* ansetts hänförligt vad som enligt allmän lag vore att anse såsom fast egendom ävensom därutöver byggnad å annans mark. Med denna praxis, som lagfästs genom stadgandet i 2 § av förordningen den 7 juli 1921 om allmän fastighetstaxering år 1922, torde hava överensstämt, att elektrisk ledning räknats till fast egendom allenast i den mån, den vore framdragen över *egen* fastighets område. Huruvida härutinnan någon ändring borde anses hava inträtt genom de i lagen om registrering av elektriska anläggningar meddelade bestämmelser samt den i samband därmed vidtagna ändring i lagen angående vad till fast egendom är att hänföra kunde vara föremål för tvekan. Å ena sidan kunde framhållas, att, da begreppet fast egendom genom omförmälda ändring torde få anses hava blivit i civilrättsligt avseende utvidgat att för visst fall gälla jämväl elektriska ledningar, som framginge över annan fastighets område, samt till fast egendom i beskattningsavseende räknades — utom annat — allt vad enligt 1895 års lag vore att hänföra till sådan egendom, därav skulle följa, att registrerade ledningar jämväl i beskattningsavseende ägde fast egendoms karaktär. Å andra sidan kunde häremot erinras, att — ehuru i det år 1914 avgivna kommittébetänkande (sid. 122), som legat till grund för lagen om registrering av elektriska anläggningar med mera, kommittén under uttalande av den uppfattningen, att ägaren av en å viss fastighet belägen elektrisk huvudstation icke borde genom å annan fastighet belägna ledningars hänförande till huvudstationen åsamkas ökad beskattning, men att detta enligt då gällande skattelagstiftning bleve fallet, uttalat önskvärdheten av att sådan lagändring vidtoges, att till en fastighet hörande ledningar ej komme att inräknas i fastighetens taxeringsvärde — dock icke vare sig i den proposition (nr 298 till 1920 års riksdag), som föregick sistnämnda lag, eller i vederbörande utskottsutlåtande eller riksdagsskrivelse frågan om registrerade ledningars ställning i beskattningsavseende varit föremål för behandling. Härav skulle möjligen kunna dragas den slutsatsen, att man icke ansett bestämmelserna i lagen om registrering av elektriska anläggningar samt det till 1895 års lag gjorda tillägg böra medföra någon ändring i hittills i ämnet gällande beskattningsprincip. Därest emellertid, med hänsyn till nämnda bestämmelser, registrerade elektriska ledningar numera skulle betraktas sasom fast egendom i beskattningsavseende, vilket syntes följa av ordalydelsen i vederbörliga författningsrum, uppstode, såsom styrelsen för Svenska landskommunernas för-

Kammar-
rätten.

bund framhölle, en påtaglig oegentlighet beträffande beskattningsorten, så tillvida som ledningarna komme att tagas till beskattning å den ort, där huvudstationen vore belägen, oavsett om ledningarna vore där belägna eller ej. Ett sådant förfarande strede mot stadgandet i 7 § bevillningsförordningen, enligt vilket fast egendom skulle taxeras inom den ort, där egendomen vore belägen. Denna princip, som väl finge betecknas såsom orubblig, hade jämväl funnit uttryck i 5 § av 1921 års förordning om allmän fastighetstaxering år 1922 jämte till nämnda paragraf hörande anvisningar. Kamrarrätten ville emellertid i detta sammanhang betona, att förevarande spörsmål vore en lagtolkningsfråga, som veterligen ännu icke varit föremål för beskattningsdomstolarnas prövning.

Då tveksamhet kunde råda beträffande den rätta tolkningen av i förevarande ämne gällande bestämmelser samt besked härom från den högsta beskattningsdomstolen icke torde vara att under den närmare tiden förvänta, syntes det, med hänsyn till de av styrelsen anförda omständigheter, vara önskvärt, att sagda tveksamhet snarast möjligt bleve undanröjd. Kamrarrätten tillstyrkte därför, att åtgärd vidtoges i det av styrelsen angivna syfte och kunde detta lämpligen ske därigenom, att i den proposition med förslag till förordning om fastighetstaxering år 1925, som finge antagas komma att föreläggas 1924 års riksdag, infördes ett tillägg till 2 § av 1921 års fastighetstaxeringsförordning av sådant innehåll, att enbart den omständigheten, att elektrisk ledning med därtill ansluten understation registrerats enligt 1920 års lag om registrering av elektriska anläggningar med mera, icke skulle medföra, att sådan ledning och station skulle i beskattningsavseende hänföras till fast egendom.

Kommunal-
skattekom-
mittén.

Kommunalskattekommittén anför i sitt utlåtande: Inom kommittén förelåge utarbetade tre alternativa förslag till kommunalskattelag. Samtliga dessa förslag utginge därifrån, att ifråga om elektriska ledningar och för elektrisk drift avsedda maskiner och redskap den omständigheten, att dessa varit föremål för registrering enligt förutnämnda lag av den 22 juni 1920, ej skulle inverka å frågan, huruvida de skulle i beskattningsavseende hänföras till fast eller lös egendom. Då kommittén sålunda icke hade något att i sak erinra mot den av styrelsen för Svenska landskommunernas förbund gjorda framställningen, samt det med hänsyn till de olägenheter, som av styrelsen framhållits, syntes önskvärt, att den tveksamhet, som kunde råda i fråga om tolkningen av nu i ämnet gällande bestämmelser, snarast bleve undanröjd, tillstyrkte kommittén, att i den förordning, som kunde komma att utfärdas om fastighetstaxering år 1925 (eventuellt även 1926), infördes ett stadgande av den innebörd, att med fast egendom skulle förstås vad enligt allmän lag vore att hänföra till sådan egendom, så ock byggnad, ändå att den enligt allmän lag ej vore hänförlig till fast egendom, dock att registrering enligt lagen den 22 juni 1920 med vissa bestämmelser om registrering av elektriska anläggningar samt om rätt till elektrisk kraft m. m. icke skulle föranleda därtill, att sålunda registrerad egendom allenast på denna grund i beskattningsavseende hänfördes till fast egendom.

Departements-
chefen.

För egen del finner jag det obilligt, att den omständigheten, att ett elektriskt ledningsnät registreras — vilket torde motiveras uteslutande med hänsyn till ägarens kreditbehov — skall för denne medföra en ogynnsammare

ställning i beskattningsavseende. I likhet med kammarrätten och kommunalskatteskommittén anser jag därför, att den tveksamhet, som kan råda om betydelsen i beskattningsavseende av registrering enligt berörda lag den 22 juni 1920, snarast bör undanröjas. Till förverkligande av nu angivna syfte hava — såsom framgår av det förut sagda — såväl kammarrätten som kommunalskatteskommittén avgivit förslag till lagstadgande.

Kammarrätten och kommunalskatteskommittén hava däremot icke till behandling upptagit frågan, huruvida den omständigheten, att registrerade elektriska ledningar blivit taxerade såsom fast egendom, bör utgöra skäl för omtaxering. Anser man, att registrering enligt lagen den 22 juni 1920 icke bör föranleda därtill, att sålunda registrerad egendom allenast på denna grund taxeras såsom fast egendom, och att uttryckligt stadgande därom bör införas bland bestämmelserna i en förordning om fastighetstaxering åren 1925 och 1926, synes det mig, att, där sådan taxering redan skett, denna omständighet bör medföra rätt till omtaxering. Särskilt anser jag sådan rätt påkallad med hänsyn till de fall, där ägare av registrerad elektrisk anläggning kan hava fått det elektriska ledningsnätet taxerat såsom fast egendom och sedermera underlåtit överklaga denna taxering. Dessa omtaxeringar torde dock icke bli många. Enligt vad jag inhämtat hava efter tillkomsten av 1920 års registreringslag endast omkring 90 anläggningar registrerats.

Såsom jag nyss nämnt, har jag icke något att i sak erinra emot ett stadgande i det syfte, som styrelsen för Svenska landskommunernas förbund föreslagit samt kammarrätten och kommunalskatteskommittén förordat. Emellertid finner jag det riktigare, att åt bestämmelserna i ämnet gives en i viss mån annan utformning än den föreslagna. Dels torde sålunda, på sätt jag nyss antytt, böra stadgas, att, därest vid redan verkställd taxering ledningsnätet medräknats, omtaxering må äga rum, dels torde ock böra meddelas en föreskrift, att vid åsättande av nytt taxeringsvärde i detta värde ej skall inräknas värdet av egendom, som allenast på grund av registrering ansetts höra till fastigheten.

Det andra spørsmålet, som bör upptagas i samband med frågan om förlängning av den s. k. provisorielagstiftningen, är föranlett av riksdagens skrivelse den 30 maj 1923, nr 263, däri riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande frågan om meddelande av sådana ändrade bestämmelser beträffande debiteringen av de allmänna kommunalutskylderna, att utskylder till den borgerliga kommunen, utskylder till skolan och utskylder till kyrkan icke behöfde för varje skattskyldig påföras med särskilda belopp, utan kunde debiteras med sammanlagda beloppet, ävensom för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

I den motion, som föranledde denna riksdagens skrivelse, framhölls: Enligt § 64 i förordningen om kommunalstyrelse på landet skulle debiterings- och uppbördslängden å kommunalutskylder uppgöras enligt ett författningen

**Kommunal
debiterings-
och uppbörds-
längd m. m.**

Riksdagens
skrivelse den
30 maj 1923

bifogat formulär litt. B och med iakttagande i övrigt av vissa i lagrummet meddelade anvisningar. Motsvarande bestämmelse rörande stad funnes meddelad i § 64 av förordningen om kommunalstyrelse i stad och innehölle anvisningar av ungefär enahanda beskaffenhet; men föreskriften om längdens uppgörande i enlighet med fastställt formulär vore här ersatt med ett stadgande, att den borde vara inrättad i enlighet med de föreskrifter, som magistraten meddelade. Bägge dessa lagrum vore sedermera kompletterade och i viss mån ändrade genom 5 § i förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. den 19 november 1920. Enligt denna nya författning skulle ifrågavarande längd upprättas i överensstämmelse med ett författningen bifogat formulär litt. B, vilket uppställts med hänsyn till de förändrade beskattningsreglerna och införande av kommunala progressivskatten. Såväl det ursprungliga, vid kommunalförordningen fogade formuläret som det nya vore avfattat på sådant sätt, att på landsbygden utskyldsbeloppet till den borgerliga kommunen, till kyrkan och till skolan måste vart för sig uträknas samt i längden och debetsedeln införas, ity att en särskild kolumn för vart och ett av dessa skattebelopp funnes i formuläret. I det nya hade därtill kommit motsvarande tre kolumner för progressivskatten. För stad gällde visserligen enligt den nya författningen likasom hittills, att debiteringsformerna icke vore bundna vid särskilt formulär, utan i stället vore i viss mån beroende på magistratens föreskrifter. Men i densamma hade utsagts, att längden skulle även i stad *upptaga*, bland annat, *beloppet* av den skattskyldige påförda kommunalutskylder med särskilt aktgivande på de *olika skatter* och övriga avgifter, som däri inginge. Denna bestämmelse, jämförd med det för landskommunerna gällande formuläret, vore ägnad att även för städerna framtvinga skattebeloppens uppdelning och påförande på samma sätt, som för de förra uttryckligen vore föreskrivet. En dylik uppdelning syntes vara alldeles överflödig och för de kommunala debiteringsförrättarna medföra tre gånger mera arbete, än som av omständigheterna erfordrades. Utan någon som helst olägenhet torde det kunna ordnas på det sättet, att endast vid längdens kolumnrubrik »Utskylder» och på motsvarande plats i debetsedlarna var för sig angäves den borgerliga kommunens, skolans och kyrkans andel dels i den allmänna kommunalutskylden och dels i progressivskatten, men att, *sedan* procentsatserna eller andelarna summerats, *ett* skattebelopp för vardera av de två skatteformerna uträknades och debiterades. Därigenom uppstode givetvis icke något hinder för de *inflatna* skattesummornas uppdelning och redovisning för de tre nämnda kommunala skattebehoven. Varken den omständigheten, att den borgerliga och den kyrkliga kommunens territorier icke alltid sammanföle, eller det i förordningen om kyrkostämma, kyrkoråd och skolråd, § 35, meddelade stadgandet om lindring i vissa främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt dess prästerskap och betjäning medförde hinder eller svårighet att konsekvent tillämpa ett dylikt debiteringsförfarande. Då det uppenbarligen vore en statsmakternas skyldighet tillse även att kommunerna icke genom olämplig lagstiftning pålades onödigt arbete med därav följande utgifter, vare sig för avlönande av tjänstemän eller för ersättning åt de kommunala förtroendemännen, hade det syntes motionären önskligt, att i nu angivna hänseende rättelse snarast möjligt skedde genom ändring av 5 § i 1920 års förberörda förordning.

I sin skrivelse i ämnet uttalade riksdagen, att en reform i den riktning, motionären avsett, enligt riksdagens mening skulle innebära en icke

oväsentlig förenkling i det inom kommunerna förekommande debiteringsarbetet och därigenom medföra beaktansvärda praktiska fördelar. Då riksdagen likväl icke ansett sig kunna bifalla en omedelbar lagändring i ifrågavarande riktning, berodde detta i första hand därpå, att den lag, i vilken ändring skulle vidtagas, vore av provisorisk karaktär och upphörde att gälla med utgången av år 1924. Det hade syntts riksdagen föga tilltalande att i en fråga av jämförelsevis underordnad betydelse vidtaga en lagändring, som sålunda blott under en mycket kort tid bleve tillämplig, låt vara att den sedermera väl skulle kommit att överflyttas till den lagstiftning angående den kommunala beskattningen, som vore avsedd att i sinom tid ersätta vad såväl kommunallagarna som förordningen angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder härom innehöle. Naturligare vore då, att det av motionären framförda spørsmålet komme i betraktande i samband med den under utredning varande frågan om denna lagstiftning.

Över riksdagens ifrågavarande skrivelse har utlatande infordrats från 1921 års kommunalskattekommitté, som i huvudsak anfört följande: Kommittén hade vid behandlingen av ifrågavarande spørsmål funnit de i riksdagens skrivelse anförda anmärkningarna mot nu gällande formulär för debiterings- och uppbördslängd samt debetsedel å kommunalutskylder befogade; och tillstyrkte därför kommittén, att bestämmelserna därom bleve ändrade. Vid ärendets behandling hade kommittén även inhämtat, att de vid förordningen den 19 november 1920 angående särskilda grunder för utgörande av 1921—1924 års allmänna kommunalutskylder m. m. fogade formulär till debiterings- och uppbördslängd samt debetsedel i allmänhet icke legat till grund för de längder och debetsedlar, som använts i kommunerna. I stället hade debiterings- och uppbördslängder samt debetsedlar i enlighet med inom Svenska landskommunernas förbund uppgjorda formulär kommit till användning i över 60 procent av samtliga landskommuner i riket. Kommittén bilade ett exemplar av dessa formulär; och uttalade kommittén, att kommittén funnit desamma vara i jämförelse med nu gällande formulär bättre ägnade att befordra enkelhet och reda i debiterings- och uppbördsförfarandet. Vid granskningen av de bilagda formulären hade kommittén emellertid i dessa vidtagit några mindre ändringar, huvudsakligen i syfte att ytterligare minska arbetet vid kommunalutskyldernas debitering. Härtill fogade kommittén den upplysningen, att, såvitt för det dåvarande kunde bedömas, intet av de alternativa förslag till kommunalskattelag, som föreläge inom kommittén, komme att, därest detsamma upphöjdes till lag, utgöra något hinder för den föreslagna reformen om debitering i *ett* belopp av utskylder till kommun, kyrka och skola.

Kommunal-
skattekom-
mittén.

I likhet med riksdagens i dess nyssnämnda skrivelse uttalade mening finner jag det icke önskvärt att, utöver vad som är oundgängligen erforderligt, ändra en lagstiftning, som är avsedd att gälla endast en kortare tid. Härtill kommer, att inom finansdepartementet för närvarande pågår utredning om ett rationellt ordnande av uppbörden av statsskattemedel, och är det icke uteslutet, att denna utredning kan komma att utöva inverkan jämväl på frågan om den kommunala skatteuppbörden. Emellertid synas de anmärk-

Departements-
chefen.

ningar, som riktats mot nu gällande formulär till debiterings- och uppbörds-
längd samt debetsedel, vägande. I stor utsträckning hava också kommunerna
åsidossatt bestämmelserna om dessa formulär. På grund härav finner jag
mig icke böra föreslå, att förlängd giltighet gives åt dessa bestämmelser i
oförändrat skick. Under sådana förhållanden synes mig en lösning av denna
fråga vara att söka på den vägen, att kommunerna berättigas att under den
tid, för vilken provisorielagstiftningen förlänges, uppgöra debiterings- och
uppbördslängd samt debetsedlar jämväl i anslutning till de av Svenska
landskommunernas förbund uppgjorda och av kommunalskatteskommittén
översedda formulären.

Vad slutligen beträffar den form, under vilken den s. k. provisorielag-
stiftningen bör givas förlängd giltighet, synes mig lämpligast, att med hän-
syn till de ändrade bestämmelser, som, enligt vad jag ovan anfört, föreslås
böra gälla för fastighetstaxeringen åren 1925 och 1926, en särskild förord-
ning utfärdas om fastighetstaxering dessa år. Jämväl förordningen angä-
ende understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda lands-
kommuner anser jag med hänsyn till dess innehåll böra behandlas särskilt;
och torde denna förordning enklast kunna givas utsträckt giltighet genom
en ändring av dess första paragraf. I fråga om övriga till provisorielag-
stiftningen hörande författningar finner jag däremot praktiska skäl tala för,
att åt desamma genom en och samma förordning gives förlängd giltighet.

Föredragande departementschefen uppläser härafter de inom finansdeparte-
mentet utarbetade förslagen till förordning om fastighetstaxering åren 1925
och 1926, till förordning om särskilda grunder för utgörande av kommunal-
utskylder för åren 1925 och 1926 m. m. samt till förordning om ändrad
lydelse av 1 § i förordningen den 29 juni 1921 (nr 411) angående understöd
av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda landskommuner och
hemställen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riks-
dagen att antaga nämnda förslag.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hem-
ställen behagar Hans Maj:t Konungen bifalla och för-
ordnar, att proposition av den lydelse, bil. litt... vid
detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Robert Borgström.